

Zweefvliegvangsten in 1969

door

B. VAN AARTSEN

Het grootste deel der vangsten werd zoals gebruikelijk door de heer VAN DER GOOT gedetermineerd. Vermeldenswaardig zijn daarvan de volgende:

Pipiza luteitarsis Zett. De Steeg, 25.IV en Cadier, 20.V en 21.V.

Neocnemodon pubescens Del. & P. W. De vermelding in mijn artikel over de zweefvliegvangsten in 1968 zou tot verwarring aanleiding kunnen geven, omdat deze soort nog nooit voor de Nederlandse fauna is vermeld en niet als nieuw voor de fauna werd opgegeven. Het is echter dezelfde soort als *N. fulvimanus* Zett., door VAN DOESBURG van Baarn vermeld. DELUCCHI en PSCHORN-WALCHER hebben aangetoond dat de echte *N. fulvimanus* Zett. een andere, veel zeldzamere soort is, tot nu toe alleen vermeld uit Zweden en Polen. Naast de nu bekende vindplaatsen (Baarn en Dwingelo) kan ik nog vermelden Achtmaal (N.Br.), 15.V en Doetinchem, 13.V., terwijl de vlieg in de collectie-VAN DER GOOT nog aanwezig is uit het Vijlener bos (23 exemplaren, 22.IV.1968) en uit het Bunder bos, (3 en 4.V.1969).

Neocnemodon verrucula Collin. Een zeer zeldzame soort in ons land. Als vierde vindplaats kan ik thans vermelden Otterlo, waar ik op 5 mei op bloeiende kruipwilt een drietal dieren (2 ♂ en 1 ♀) ervan kon vangen.

Chrysogaster (Orthonevra) brevicornis Lw. Cadier, 30.V.

Chrysogaster virescens Lw. Deze soort is in ons land zeldzaam, maar dat hij plaatselijk algemeen kan optreden bleek op 16 en 17 mei, toen ik in het Liesbos bij Breda een vijftigtal exemplaren kon vangen. Ook ving ik hiervan bij Achtmaal op 18.V, twee ♀ en één ♂.

Cheilosia albipila Mg. Een zeer goed jaar voor deze soort. In de maand april vloog hij algemeen te Arcen, Venlo, Brunssum, De Steeg en Otterlo. Te Kralo in Drente een enkel exemplaar in begin mei.

Cheilosia chrysocoma Mg. Cadier, 20 en 21.V, totaal drie exemplaren.

Cheilosia cynocephala Lw. Dordrecht, 10.VII.

Neoscia obliqua Coe. Dordrecht, 10.VII, enkele exemplaren.

Brachyopa insensilis Collin. De eerste vangst van een *Brachyopa* in de provincie Zeeland blijkt er één van deze zeldzame soort te zijn: Oostkapelle, 1.VI.

Brachyopa pilosa Collin. Nieuwe vindplaatsen van deze soort zijn Cadier (enkele exemplaren), Achtmaal, 15.V, en Best, 7.V.

Platycheirus discimanus Lw. Deze soort is op de Veluwe beslist niet zeldzaam en heeft hier zijn optimaal biotoop. Eind april, begin mei algemeen in Otterlo, Schaarsbergen en De Steeg.

Platycheirus ovalis Beck, Cadier, 20.V. en 21.V., Ulestraten 20.V. (Voor een uitvoerige beschrijving zie VAN DER GOOT, *Ent. Ber.*, *Amst.* 29: 121—123, 1969).

Platycheirus tarsalis Sch. Cadier, 20.V.

Metasyrphus latilunulatus Collin. Van deze zeldzame soort een tweetal exemplaren te Achtmaal, 8.V en Kralo, 2.V.

Metasyrphus lapponicus Zett. Brunssum, 9.IV.

Metasyrphus punctifer Frey (*Syrphus arcuatus* Fall.) Tot dusver waren uit ons land slechts een tweetal vangsten bekend door VAN DER GOOT te Bunde. Ik ving bij De Steeg (25.IV) en Otterlo (5.V) een mannetje op bloeiende wilgekatjes.

Epistrophe grossulariae Mg. Overveen, 12.VII.

Epistrophe ochrostoma Zett. Cadier, 20.V en 21.V., beide malen één ♂.

Melangyna barbifrons Fallén. De Steeg, 25.IV vier ♀♀; Schaarsbergen, 10.V één ♂.

Melangyna lasioptbalma Zett. Was dit jaar heel algemeen, in het bijzonder bij De Steeg, waar tientallen exemplaren op bloeiende wilgekatjes zaten. Verder vangsten te Venlo, Brunssum, Schaarsbergen en Otterlo, alle in de maand april.

Melangyna quadrimaculata Verr. Brunssum, 9.IV, één ♀; de Steeg 25.IV, vijf ♀♀ en één ♂.

Melangyna (Meligramma) euebroma Kow. Cadier, 21.V.

Melangyna (Meligramma) triangulifera Zett. Breda, 17.V.

Microdon devius L. Cadier, 19.VI. Bij het slepen langs een wegberm kreeg ik na zonsondergang een exemplaar van deze soort in mijn net.

G. HELMERS Jr.

Larven van *Microdon eggeri* Mik. (vergroot).

Microdon eggeri Mik. In het najaar van 1968 vond ik onder losse schors van omgevallen berkebomen bij Mossel op de Veluwe een aantal larven van *M. eggeri* Mik. Dat het deze soort moest zijn, bleek uit het fijne netwerk dat op de rugzijde van de larven te zien is (zie foto). De larven van de andere soorten van het genus hebben dit namelijk niet. Overigens lijken ze bijzonder veel op naaktslakken. Het is bekend, dat de larve overwintert en in april in het popstadium overgaat. De vlieg verschijnt dan eind mei, begin juni. De larven heb ik meegenomen, in de tuin

de natuurlijke omstandigheden zo goed mogelijk nagebootst, maar desondanks zijn ze alle verdroogd.

Volucella inflata Fabr. Ook dit jaar bij Cadier weer een tweetal exemplaren.

Eristalis anthophorinus Fall. Bij Grouw, 2.VII een groot aantal dieren, vliegend boven een sloot. Op de oevers vloog geen enkel exemplaar. Het vangen van de vliegen leverde dus wel wat problemen en uiteraard natte voeten op.

Eristalis rupium Fabr. Naardermeer, 9.V één ♂.

Helophilus (Parhelophilus) frutetorum F. Half juni in groot aantal bij Venlo.

Arctophila fulva Harris. Van deze nog maar weinig gevangen grote zweefvlieg een exemplaar te Cadier, 28.VII.

Brachypalpus laphriformis Fall. Cadier, 21.V., twee ♂♂.

Criorhina floccosa Mg. Een viertal exemplaren van deze fraaie en zeer zeldzame zweefvlieg op bloeiende meidoorn bij Cadier.

Criorhina pachymera Egger. Een verrassende vangst van deze tot op heden slechts in enkele exemplaren gevangen soort. Bij Cadier kon ik eind mei liefst 15 exemplaren vangen, acht ♂♂ en zeven ♀♀. De vrouwtjes vlogen of zaten alle onderaan de stammen van jonge gezonde populieren. Of ze op deze stammen eieren hebben afgezet kon ik helaas niet waarnemen. De larve zou in dit geval dus in gezond en niet in rottend hout leven. (Zie voor deze soort ook de publicatie van VAN DER GOOT, *Ent. Ber., Amst.* 29: 121—123, 1969).

Xylota tarda Mg. Meyendel, 18.VII.

Caliprobola speciosa Rossi. De meest opmerkelijke vangst in 1969. Eén jaar nadat VAN DER GOOT één exemplaar in het Savelsbos gevangen heeft en daarmee een nieuwe soort aan onze fauna toevoegde, gelukte het mij een vrouwtje en een mannetje van deze prachtige zweefvlieg te vangen. Deze vangst ligt wat noordelijker en wel bij Cadier, in de tweede helft van mei. Beide dieren vlogen laag bij de grond over brandnetels. Zelfs vliegend is deze schitterende vlieg zeer opvallend. Hopelijk breidt hij zich verder naar het noorden uit.

Temnostoma bombylans Fabr. Bij dezelfde boomstam waar ik de volgende soort ving, vloog ook *T. bombylans* in groot aantal. Verder ving ik de soort bij Cadier in aantal.

Temnostoma vespiforme L. Van deze zeer opvallende zweefvlieg zijn tot dusver ongeveer 20 exemplaren gevangen. Dit jaar kon ik er liefst zeven aan mijn collectie toevoegen. Bij Cadier één ♂ op 21.V., bij Enschede één ♀ op 27.VI., de meest noordelijke vindplaats tot op heden, en bij Venlo liefst vijf exemplaren op 17.VI. Bij de laatste plaats vlogen deze vliegen bij een totaal vermolmd boomstam.

Summary

Interesting Syrphidae caught in different parts of the country in 1969. Especially worth mentioning is *Caliprobola speciosa* Rossi, discovered in the Netherlands in 1968, when one specimen was taken. Now two others were caught, again in the south of Netherlands Limburg.

In the autumn of 1968 larvae of *Microdon eggeri* Mik were found under loose bark of an old birch stem (cf. photo) but the writer did not succeed in getting the slug-like animals through the winter. They dried up.

Halfweg-Zwanenburg, Dennenlaan 215.